

LLIBRES
Camins de democràcia,
 de Ferran Requejo:
 "Maneja dades rellevants que no caduquen i sap explorar la complexitat de la realitat sociopolítica amb claredat" / 1

ENTREVISTA
A JAUME LLABRÉS:
 «En qüestions de patrimoni, no hi val el "ja ho veurem"» / 3

Amb bones paraules

Per GABRIEL BIBILONI

«Crec que podem donar per definitiva la proposta de *Son Bordoll*. Si en els informatius de ràdio i televisió ho diuen amb consonant palatal lateral (com la de *Ripoll*), no passarà res» / 6

CINEMA

The Town. Ciutat de lladres:
 "Hi ha una cosa destacada i sorprenent: el tiroteig final, amb un desenllaç d'espartana cruesa, evitant tota espectacularitat innecessària i exhibicionista" / 7

L'ESPÍRIT

ZONNCULTURNL

Significativament, els articles de la primera part del llibre, que aborda el procés d'elaboració de l'Estatut que va ser aprovat pel 89% de les forces polítiques catalanes, van encapçalats per una cita brillant de Woody Allen: "Alguns matrimonis acaben bé; altres, en canvi, duren tota la vida"

CAMINS DE DEMOCRÀCIA

Anàlisis sociopolítiques en profunditat

Text: **Pere A. Pons**
 dantesllobina@hotmail.com

Camins de democràcia. De l'autonomia a la independència és un recull dels articles que Ferran Requejo (Barcelona, 1951), catedràtic de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra i director de diversos grups de recerca en teoria o ciència política, va publicar al diari *La Vanguardia* entre el mes d'abril de l'any 2005 i el mes de juny del 2010, un lustre que, pel que fa referència a les relacions entre Catalunya i Espanya, ha estat convulsament marcat pel tema de l'Estatut.

Els articles de Requejo sovint van a remolc de l'actualitat, i aspiren a fer-ne una anàlisi tan en profunditat com sigui possible. Tanmateix, els seus coneixements teòrics li permeten d'anar sempre més enllà de la simple reflexió conjuntural o de l'opinió que, emesa en calent, té un interès només immediat. Requejo maneja dades rellevants que no caduquen, i sap explorar la complexitat de la realitat sociopolítica amb claredat i rigor, sense simplificar-la i sense limitar-se a la pura anècdota d'actualitat.

El llibre consta de quatre parts. En la primera -*Catalunya. De l'autonomia a la independència*-, l'autor se centra en el procés d'elaboració d'un Estatut que, tot i ser aprovat pel 89% de les forces polítiques al Parlament i ser votat més tard en referèndum per una majoria del poble de Catalunya, ha estat diluït, rebaixat, atacat i desactivat per part del Tribunal Constitucional i dels dos grans partits espanyols.

Aquesta primera part és molt interessant per diverses raons: per la demostració que fa Requejo de què "l'unitarisme estatal de la Constitució casa malament amb el pluralisme nacional de la societat espanyola"; per les associacions que estableix entre pluralisme i modernitat, d'una banda, i unitarisme i reaccionarisme o antimodernitat, de l'altra; per les invectives minuciosament raonades que llença contra la naturalesa obsoleta i la sacralització perniciosa de la

Constitució espanyola; i etcètera.

En tot cas, ja valdria la pena de llegir atentament aquesta primera part només per assistir *in situ* a la simptomàtica evolució ideològica que ha sofert l'autor durant aquests darrers cinc anys. En els primers articles, abans del greu naufragi estatutari -un naufragi provocat pel corsarisme espanyol institucional-, Requejo es posiciona a favor d'un model federalista plurinacional. A mesura que passa el temps, però, i a mesura que constata que és impossible que Espanya reconegui la personalitat diferenciada de Catalunya i li permeti un avenç considerable en qüestió d'autogovern, Requejo renuncia al federalisme i adopta

una actitud explícitament independentista. Després d'un lustre de cinisme i de descarat autoritarisme espanyol, aquesta és l'evolució que han seguit molts catalans. Significativament, els articles d'aquesta primera part van encapçalats per una cita brillant de Woody Allen: "Alguns matrimonis acaben bé; altres, en canvi, duren tota la vida". No importa dir res més.

Les altres tres parts del llibre són igualment interessants. A *Democràcia*, l'autor analitza conceptes tan polièdrics com ara "multiculturalitat", "integració" o "llibertat cultural", i parla de temes tan de-

licats i controvertits com per exemple el de "laïcitat". Requejo també reivindica la política -una feina dura que s'ha de fer bé-, alhora que analitza quines són les causes de la desafecció política que afecta la ciutadania de molts països benestants del món occidental. A *Política internacional i globalització*, Requejo recull els articles en què va fer un seguiment conscienciat d'alguns successos planetaris rellevants -l'Iraq, Llatinoamèrica, Kosovo, Àfrica-, sovint des d'una òptica en què els drets humans i els reptes ecològics tenen un paper central.

A la secció titulada *Ciència i filosofia política*, s'hi apleguen articles sobre temes tan diversos com la reforma del Pla de Bolonya o una celebració del centenari d'Isaiah Berlin. En aquests articles, Requejo demostra que, més enllà de la teoria política, té un domini molt considerable del món de la ciència i del de les Humanitats. Tant pot citar Heròdot i Shakespeare com analitzar entusiàsticament un dels descobriments recents de la neurociència, segons el qual "la base evolutiva de la moralitat està més recolzada en les emocions que no en la racionalitat". Un llibre, en fi, molt útil i notable.

Camins de democràcia

Ferran Requejo

L'Avenç, Barcelona, 2010
 207 Pàg. / 19 €